

Кателевська Наталія Миколаївна

Колоша Ольга Володимирівна

Харківський національний медичний університет, Харків

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГО-ГІГІЄНІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

Актуальність. В сучасному світі безперечним фактом є визнання здоров'я людини як одного за найбільш вагомих ресурсів необхідних для забезпечення соціально-економічного прогресу будь-якої країни. При цьому пріоритетне значення надається системі управління громадським здоров'ям, що підтверджує Європейський стратегічний план «Здоров'я-2020», основним концептуальним наголосом якого є підтримка дій держави і суспільства в інтересах здоров'я і благополуччя». Активна реалізація цього Плану на території України була підтверджена активним впровадженням медичних реформ, як стратегічного компоненту розбудови національної системи громадського здоров'я. В основу даної діяльності покладено принцип охорони здоров'я населення в усіх політичних рішеннях держави. Відповідно до даного положення було передбачено реформування системи медичних послуг населенню, формування безпечного середовища життєдіяльності людини, що також включає вирішення екологічних проблем, зміцнення здоров'я населення шляхом регулювання господарської діяльності з визнанням пріоритетності безпеки її наслідків для здоров'я та інші питання. Аналіз реалізації даної концепції розвитку еколого-гігієнічної складової громадського здоров'я в Україні свідчить про значні зміни в системі охорони здоров'я та забезпеченні медичної допомоги, при достатньо повільній реалізації урядових рішень щодо покращення еколого-гігієнічних аспектів життєдіяльності людини, що є актуальною проблемою розвитку системи громадського здоров'я в Україні.

Мета дослідження. Метою нашого дослідження було визначення основних проблем розвитку еколого-гігієнічної складової громадського здоров'я в Україні.

Матеріали та методи дослідження. Дослідження зазначеної теми дослідження включало наступні етапи: анкетне опитування студентів ХНМУ з метою встановлення рівня екологічної культури населення, аналіз нормативної бази, управлінських рішень та реалізації регіональних цільових екологічних програм (на прикладі Харківської області).

Результати.

При вивченні проблем розвитку еколого-гігієнічної складової громадського здоров'я в Україні звертають на себе увагу особливості реалізації принципу первісного значення профілактики захворювань та створення безпечного навколишнього середовища. Так аналіз актуального становища свідчить про недостатній рівень уваги питанням еколого-гігієнічної безпеки населення, зокрема, необхідності удосконалення нормативного врегулювання питань, що пов'язані із моніторингом якості навколишнього середовища.

Окремого занепокоєння викликає становище, що склалося в системі взаємодії науково-дослідного та практично-орієнтованого компонентів системи громадського здоров'я. Так, послаблення взаємозв'язку між закладами системи охорони здоров'я та органів контролю за екологічною якістю навколишнього середовища негативним чином впливає на заходи та управлінські рішення, щодо врегулювання питань забезпечення еколого-гігієнічної безпеки населення. Також занепокоєння викликає подальше реформування системи забезпечення профілактичного напрямку в системі управління громадським здоров'ям в Україні, зокрема, рішення щодо діяльності санітарно-епідеміологічної служби, системи науково-дослідних інститутів та системи із профілактики інфекційних та неінфекційних захворювань, в тому числі професійної патології, в цілому.

Актуальне становище свідчить, що значну частку уваги слід приділити поліпшенню якості навколишнього середовища шляхом вирішення проблем пов'язаних із поведінням із побутовими відходами. Так за даними Доповіді

«Про стан навколишнього природного середовища в Харківській області у 2019 році», що було оприлюднено Департаментом захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації ситуація впродовж останніх років лишається «стабільно складною». При цьому вивчення державної політики у вирішенні цього питання показало, що окремі дії здебільше носять місцевий характер, а рішення питань, в тому числі економічних, переведено на місцевий рівень самоврядування. Слід зазначити на необхідності проведення більш активної інформаційної роботи із метою підвищення рівня екологічної освіти населення та формування індивідуальної екологічної культури. Так, про необхідність проведення відповідної роботи свідчать результати анкетного опитування студентів ХНМУ, згідно з якими було встановлено, що з 78 студентів ХНМУ, які прийняли участь в опитуванні 57 респондентів (73,08%) не вважають за потрібне сортувати сміття, а більше половини опитаних – 47 осіб, що становить 57,69% не сортуються навіть небезпечні побутові відходи. При цьому, 56 студентів, що складає 71,79% , зазначили, що не роблять цього через незнання цього питання. Значна частка студентів (57 осіб, тобто 73,08%) взагалі не володіють інформацією про локацію точок сортування відходів.

Висновки.

Таким чином, аналіз ситуації, що склалася в системі забезпечення розвитку еколого-гігієнічної складової громадського здоров'я населення України, свідчить про наявність низки проблем організаційно-управлінського, нормативного, економічного та інформаційного характеру. Вирішення відповідних проблем потребує комплексного системного підходу із залученням різнопрофільних спеціалістів та інформаційних ресурсів, розбудовою системи профілактичної допомоги населенню та нормативно-правовою підтримкою управлінських рішень. Важливим фактором успішності реалізації управлінських рішень щодо подолання проблем розвитку еколого-гігієнічної складової громадського здоров'я в Україні є економічне забезпечення зазначеної діяльності.